

Sygn. akt II Ca 470/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Iwona Siuta
Sędziowie:	SO Dorota Gamrat - Kubeczak SR del. Monika Gniazdowska (spr.)
Protokolant:	Mariusz Toczek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2015 roku w S.

sprawy z wniosku I. K.

z udziałem A. K.

o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania

na skutek apelacji wniesionej przez uczestnika A. K. od postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 17 grudnia 2014 roku, sygn. akt II Ns 3675/14

1. **oddala apelację;**

2. **przyznaje adwokat A. M. od Skarbu Państwa Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym podatek VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygnatura akt II Ca 470/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 17 grudnia 2014r. sygn.akt II Ns 3675/14 Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zobowiązał uczestnika A. K. do opuszczenia lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ulicy (...) i orzekł, że koszty postępowania ponosi każda ze stron we własnym zakresie. Sąd przyznał od Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie na rzecz adw.A. M. kwotę 295,20 zł tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną uczestnikowi z urzędu, a kosztami sądowymi obciążył Skarb Państwa

Powyższe orzeczenie Sąd Rejonowy wydał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

I. K. i A. K. zawarli związek małżeński w dniu 6 października 1982r. Ze związku urodziło się 6 dzieci, przy czym jedno z nich zmarło. W dniu 29 czerwca 1998r. pomiędzy Gminą M. S. oraz I. K. i A. K. została zawarta umowa najmu lokalu mieszkalnego położonego w S. , przy ul. (...), składającego się z 4 pokoi, przedpokoju, kuchni i łazienki. I. K. złożyła pozew o rozwód. Wyrokiem z dnia 24 maja 2013r. sygn. Akt XRC 1604/12 Sąd Okręgowy w Szczecinie rozwiązał małżeństwo I. K. i A. K., z winy uczestnika A. K.. Sąd Okręgowy ustalił sposób korzystania z mieszkania w ten sposób, że A. K. powierzył do wyłącznego korzystania jeden pokój o powierzchni 15,52mkw, natomiast pozostałe pokoje I. K., a pozostałe pomieszczenia Sąd przyznał byłym małżonkom do wspólnego korzystania. Z uwagi na nieprawidłowości w sprawowaniu przez A. K. władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi, Sąd Rejonowy Szczecin-P. i Z. w S. Wydział VIII Rodzinny , w sprawie VIII RNsm (...), postanowieniem z dnia 26 października 2011r. ograniczył A. K. władzę rodzicielską nad małoletnimi B. K. ur. (...) i K. K. (1) ur. (...) oraz K. K. (2) ur. (...) poprzez ustanowienie dozoru kuratora. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi B. i K. K. (1), Sąd rozwodowy powierzył I. K., ograniczając władzę A. K. do praw współdecydowania o przyszłych istotnych sprawach dzieci oraz pozostawił ograniczenie władzy rodzicielskiej A. K. poprzez nadzór kuratora zgodnie z postanowieniem wydanym w sprawie VIII RNsm (...). W dniu 25 listopada 2013r. Prokurator Rejonowy S.-Zachód w S. złożył wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej A. K. nad małoletnimi dziećmi B. K. i K. K. (1). Postanowieniem z dnia 27czerwca2014r. w sprawie VIII RNsm (...) A. K. został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi zgodnie z wnioskiem. Postanowienie jest nieprawomocne. Jeszcze w czasie trwania małżeństwa A. K. nie łożył na utrzymanie dzieci. I. K. wystąpiła więc o zasądzenie alimentów. Ugoda sądową zawartą w dniu 14 grudnia 2011r. w sprawie VIII RC 1029/11 , A. K. zobowiązał się płacić na każde dziecko 200zł miesięcznie. A. K. nie wywiązywał się ze zobowiązania, jak również nie wykazywał należytego zainteresowania dziećmi. Wyjadał dzieciom pożywienie, nie dbał o spokój w domu w czasie nauki. I. K. zajmowała się wychowywaniem dzieci. Korzystała ze środków z Funduszu Alimentacyjnego. Wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wydanym w dniu 27września 2011r., w sprawie IVK 399/11, A. K. został skazany za to, że w okresie od sierpnia 2010r. do dnia 29 maja 2011r. w S. w mieszkaniu przy ul. (...) znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną I. K., w ten sposób, że wszczynał bezpodstawnie awantury, podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe, groził jej pozbawieniem życia i zdrowia min. poprzez porąbanie siekierą , a także szarpał za ręce, popychał, groził wyrzuceniem z domu na bruk, zakłócał spokój w domu tj. za czyn z art.207par, na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym jej zawieszeniem na okres próby 5 lat. Równocześnie Sąd poza karą grzywny orzekł co do uczestnika obowiązek uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przestępstw przemocy w rodzinie przy (...) w S., a także obowiązek niezwłocznego podjęcia leczenia odwykowego oraz nałożył obowiązek wykonywania pracy zarobkowej. W dniu 10 lutego 2011r. A. K. podjął się wykonania nałożonego nań obowiązku leczenia odwykowego. Został jednak z programu ambulatoryjnego wykreślony, albowiem nie stosował się do wyznaczonych terminów, uniemożliwiał w ten sposób możliwość prowadzenia leczenia. W trakcie wizyt kuratora uczestnik był pod wpływem alkoholu. A. K. uczestniczył w zajęciach korekcyjno –edukacyjnych zgodnie z obowiązkiem nałożonym wyrokiem Sądu. Skazany podjął się pracy dorywczej, nie dawał jednak regularnie środków na życie. Postanowieniem z dnia 7 października 2013r. Sąd zarządził wykonanie wobec A. K. kary pozbawienia wolności , z uwagi na nadużywanie alkoholu i wszczynanie pod jego wpływem awantur. A. K. został doprowadzony do zakładu karnego. Uczestnik rozpoczął odbywanie kary w dniu 18 lutego 2014r. Opuszczenie zakładu karnego było przewidziane na dzień 18 grudnia 2014r. W czasie odbywania kary skazany ukończył program readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie pod nazwą „Żółta Kartka dla Sprawcy Przemocy”. W zakładzie karnym uczestnik miał dobrą opinię. A. K. od dawna nadużywa alkoholu, był notowany 6 razy w (...) w ciągu ostatnich 10 lat, po raz ostatni w dniu 27czerwca2013r. Miał stwierdzony Zespół (...). Pod wpływem alkoholu uczestnik wywoływał w domu awantury, również w obecności małoletnich dzieci. Uczestnik po spożyciu alkoholu był impulsywny i trudny we współżyciu. Ubliział wnioskodawczyni I. K., groził jej pozbawieniem życia, stosował przemoc. Ponadto pomimo protestów ze strony I. K. już po rozwodzie dotykał jej miejsc intymnych, wchodził w nocy do jej łóżka chcąc wymusić współżycie seksualne. Przemoc stosował również wobec córki K. K. (2). Po ukończeniu przez nią 18 lat, uczestnik używając wulgarnych słów wygonił ją z domu. Córka K., w trakcie odbywania przez uczestnika kary pozbawienia wolności, powróciła do domu. Spodziewa się dziecka. Relacje uczestnika z córką K. są złe. Po orzeczeniu rozwodu, uczestnik przechwycił przeznaczony dla wnioskodawczyni odpis prawomocnego wyroku, pił przez 5 dni. W domu miała miejsce awantura

w związku z przeprowadzką A. K. do wyznaczonego mu przez Sąd rozwodowy pokoju. Ten bowiem nie zgadzał się na przeprowadzkę. Wnioskodawczyni postanowiła z córką K. przenieść rzeczy męża do wyznaczonego mu przez Sąd pokoju. Mężczyzna zdenerwował się i wywołał awanturę, w czasie której wyzywał byłą żonę i kopnął ją w nogę. Córka K. dostała od ojca w twarz i została uderzona w głowę. Matka stanęła w jej obronie i atak skupił się na niej. W pokoju uczestnika panuje nieporządek. A. K. pod wpływem alkoholu załatwiał się do łóżka. Rodzina ma założoną Niebieską Kartę. Przeciwnikowi został skierowany ponowny akt oskarżenia o czyn z art. 207 par.1 kk, o to że w okresie od stycznia 2013r. do dnia 27 czerwca 2013r. w S. przy ul. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad I. K. , w ten sposób, że wszczywał awantury, w trakcie których wyzywał ww. pokrzywdzoną słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, popychał, kopał, podduszał, groził pozbawieniem życia przy czym groźby te wzbudziły u ww. pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że będą spełnione. Sprawa toczy się przed tut. Sądem pod sygnaturą IVK587/13.

Sąd Rejonowy uznał powództwo, oparte na przepisie art.11 a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. (Dz.U. 2005.180.1493) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, za zasadne. Sąd Rejonowy wskazał, że przepis ten umożliwia sądom w postępowaniu cywilnym zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia mieszkania. Obowiązek opuszczenia mieszkania może zostać orzeczony w stosunku do członka rodziny, a zatem osoby objętej definicją ustawową zawartą w art. 2 pkt 1 .Nie będzie to więc jedynie małżonek, lecz także - przykładowo - osoba pozostająca we wspólnym pożyciu, jak również wstępny lub zstępny i inne osoby najbliższe w rozumieniu przepisów kodeksu karnego oraz inne osoby wspólnie zamieszkujące lub gospodarujące. Przepis art. 11a umożliwia sądowi zobowiązanie do opuszczenia mieszkania członka rodziny "wspólnie zajmującego mieszkanie". Interpretacja sformułowania zawartego w art. 11a ust. 1 u.p.p.r. dotyczącego wspólnie zajmowanego mieszkania powinna zmierzać w kierunku objęcia tym pojęciem każdego mieszkania, które członkowie rodziny wspólnie zajmują, tj. zamieszkują w nim i korzystają z niego. Przesłanką do wydania przez sąd orzeczenia o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania jest bowiem fakt, że członek rodziny czyni szczególnie uciążliwym "wspólne zamieszkiwanie", komu służy tytuł prawny do lokalu mieszkalnego nie ma znaczenia. Warunek wspólnego zamieszkiwania w jednym lokalu przez sprawcę przemocy i jego ofiarę powinien być spełniony w dacie złożenia wniosku oraz w dacie wydania przez Sąd orzeczenia. Został on niewątpliwie w niniejszej sprawie spełniony, albowiem czasowa izolacja uczestnika w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności , przez okres 10 miesięcy, nie niweczy w ocenie Sądu powyższego warunku. Sąd Rejonowy uznał, że wnioskodawczyni wspólnie zajmująca wraz z uczestnikiem postępowania, byłym mężem, mieszkanie przy ul. (...), w tym przypadku jako tzw. „inna osoba wspólnie zamieszkująca„ mieściła się w kategoriach osób uprawnionych do złożenia wniosku, a uczestnik postępowania należał do kategorii podmiotów, co do których obowiązek opuszczenia nieruchomości mógł zostać orzeczony.

Sąd Rejonowy wskazał, że przesłanką do żądania, aby sąd zobowiązał członka rodziny do opuszczenia mieszkania, jest zachowanie członka rodziny polegające na stosowaniu przemocy w rodzinie, które czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie. W tym przypadku również zastosowanie - do sformułowania "przemoc w rodzinie" - znajdzie definicja ustawowa, zawarta w art. 2 pkt 2. Przepis ten stanowi, iż przemoc w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Przesłanka stosowania przemocy w rodzinie powinna zatem być badana za pomocą definicji pojęcia przemocy w rodzinie, bez odnoszenia tych zachowań do znamion czynów zabronionych określonych przykładowo w art. 207 lub 217 k.k. Żądanie zobowiązania przez sąd danej osoby do opuszczenia mieszkania przysługuje osobie dotkniętej przemocą w rodzinie niezależnie od tego, czy sprawcy tej przemocy można zarzucić popełnienie przestępstwa. Żądanie do zobowiązania danej osoby do opuszczenia mieszkania i wydanie przez sąd stosownego orzeczenia jest też więc niezależne od tego, czy wobec osoby stosującej przemoc, w stosunku do której ma być na podstawie art. 11a wydane zobowiązanie, toczy się lub zakończyło się postępowanie w sprawie o popełnienie takiego przestępstwa. Zdaniem Sądu Rejonowego ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż powyższa przesłanka została spełniona. Z zeznań stron oraz ze zgromadzonych w sprawie dokumentów i zeznań kuratora B. S. wynika, iż wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wydanym w dniu 27 września 2011r., w sprawie IVK 399/11 , A. K. został skazany za to , że w okresie od

sierpnia 2010 r. do dnia 29 maja 2011 r. w S. w mieszkaniu przy ul. (...) znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną I. K., w ten sposób, że wszczynał bezpodstawnie awantury, podczas których wyzywał ją słowami powszechnie uznanymi za wulgarne i obelżywe, groził jej pozbawieniem życia i zdrowia m.in. poprzez porąbanie siekierą, a także szarpał za ręce, popychał, groził wyrzuceniem z domu na bruk, zakłócał spokój w domu tj. za czyn z art. 207 par 1, na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, z warunkowym jej zawieszeniem na okres próby 5 lat. Postanowieniem z dnia 7 października 2013 r. Sąd zarządził wykonanie wobec A. K. kary pozbawienia wolności, z uwagi na dalsze nadużywanie alkoholu i wszczynanie pod jego wpływem awantur. Kolejna sprawa o czyn z art. 207 par 1 k.k. jest w toku. Okolicznością bezsporną jest, że A. K. od dawna nadużywa alkoholu, był notowany 6 razy w (...) w ciągu ostatnich 10 lat, a po raz ostatni w dniu 27 czerwca 2013 r. Miał stwierdzony Zespół (...). Z zeznań wnioskodawczynie oraz z kart przebiegu dozoru, jak również z materiału dowodowego zgromadzonego w toczącej się sprawie karnej wynika, iż pod wpływem alkoholu uczestnik wywoływał w domu awantury, również w obecności małoletnich dzieci. Uczestnik po spożyciu alkoholu był impulsywny i trudny we współżyciu, stosował przemoc przede wszystkim psychiczną. Ubliział wnioskodawczynie I. K., groził jej pozbawieniem życia. Ponadto pomimo protestów ze strony I. K. już po rozwodzie dotykał jej miejsc intymnych, wchodził w nocy do jej łóżka chcąc wymusić współżycie seksualne. Ostatnia z istotnych awantur miała miejsce po orzeczeniu rozwodu, kiedy to uczestnik przechwycił przeznaczony dla wnioskodawczynie odpis prawomocnego wyroku. A. K. nie zgadzał się na przeprowadzkę. Wnioskodawczynie postanowiła z córką K. przenieść rzeczy męża do wyznaczonego mu przez Sąd pokoju. Mężczyzna będący pod wpływem alkoholu zdenerwował się i wywołał awanturę, w czasie której wyzywał byłą żonę i kopnął ją w nogę. Córka K. dostała od ojca w twarz i została uderzona w głowę. Uczestnik postępowania przyznał się, iż chciał kontynuować współżycie seksualne pomimo rozwodu. W odniesieniu natomiast do pozostałych zarzutów podniósł, iż nigdy nie było awantur pomiędzy nim, a żoną, poza zwykłymi kłótniami, nie ubliżał jej i nie groził, nie stosował siły. Sprawy karne o znęcanie jak i ta jest wynikiem fałszywych zeznań byłej żony i córki K., z którą uczestnik jest w konflikcie. Sąd Rejonowy nie dał temu wiary, pozostaje to bowiem w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym, prawomocnym wyrokiem skazującym, okolicznościami faktycznymi stanowiącymi podstawę zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności. Również analiza akt toczącej się sprawy karnej nie pozwala na formułowanie odmiennych wniosków. Nie zmieniają tego zeznania świadka G. K., który pozostawał również w trakcie odbywania przez uczestnika kary pozbawienia wolności w bliskich z nim relacjach. Świadek ten był w ocenie Sądu nieobiektywny. Zaprzeczył istnieniu w ostatnim okresie problemu alkoholowego. Poza tym nie był on bezpośrednim świadkiem jakichkolwiek zdarzeń pomiędzy byłymi już małżonkami. Słyszał jedynie przez okno odgłosy kłótni. Dowód z zeznań tej osoby niewiele wniósł do sprawy. Sąd Rejonowy wskazał, że zachowanie uczestnika będące wynikiem nadużywania alkoholu, a polegające na naruszaniu dóbr osobistych byłej żony, jej godności, nietykalności cielesnej, wolności seksualnej, a konsekwencji negatywny wpływ na rozwój i wychowanie małoletnich dzieci, uniemożliwia wspólne spokojne zamieszkiwanie w tym samym lokalu mieszkalnym. Okoliczność, iż w czasie odbywania kary skazany uczestnik ukończył program readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie pod nazwą „Żółta Kartka dla Sprawcy Przemocy”, dobra opinia w czasie odbywania kary, nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia Sądu. Dopiero faktyczna zmiana w zachowaniu uczestnika postępowania, a w szczególności powstrzymanie się od nadużywania alkoholu, który był przyczyną niewłaściwego zachowania się uczestnika wobec byłej żony i dzieci, może być podstawą zmiany wydanego orzeczenia. Orzeczenie o kosztach postępowania Sąd oparł na przepisie art. 520 § 1 k.p.c. W zakresie wynagrodzenia pełnomocnika uczestnika świadczącego pomoc prawną z urzędu, Sąd kierował się treścią § 2, 3, 5, 10 pkt. 1, 19 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, stosując stawkę dwukrotną, uwzględniając podatek VAT. Kosztami tymi Sąd obciążył Skarb Państwa, uczestnik nie osiąga bowiem dochodów.

Apelację od postanowienia złożył uczestnik, zaskarżając orzeczenie w punkcie I, zarzucając: naruszenie przepisów postępowania w postaci: a) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów wyrażające się w uznaniu za wiarygodne twierdzeń wnioskodawczynie w sytuacji, kiedy wnioskodawczynie nie przedstawiła żadnych dowodów na ich poparcie, b) art. 235 k.p.c. poprzez ustalenie faktów, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w oparciu o dowody przeprowadzone w innym postępowaniu, tj. zeznania świadków złożone w, będącym w toku, postępowaniu karnym przeciwko A. K., c) art. 233 par. 1

kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na uznaniu za niemającą znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczność, iż uczestnik, w okresie odbywania kary pozbawienia wolności, ukończył program readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie, d) art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wyrażające się w odmówieniu wiarygodności twierdzeniom uczestnika, zgodnie z którym motywem wystąpienia przez I. K. z wnioskiem o zobowiązanie uczestnika do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania był konflikt pomiędzy uczestnikiem a córką stron — K. K. (2), w tym - uznanie za nieobiektywne i nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy zeznań G. K. w tym zakresie. Uczestnik wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie wniosku o zobowiązanie uczestnika A. K. do opuszczenia mieszkania wspólnie zajmowanego z wnioskodawczynią i zasądzenie na rzecz pełnomocnika uczestnika kosztów pomocy prawnej w postępowaniu odwoławczym, udzielonej uczestnikowi z urzędu. W uzasadnieniu uczestnik wskazał, że wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnych dowodów na poparcie twierdzeń, z których wywodzi skutki prawne. Z uwagi na to, że uczestnik zaprzeczył twierdzeniom wnioskodawczyni, jakoby stosował wobec niej przemoc w okresie po zapadnięciu wyroku z dnia 27 września 2011 r., to na wnioskodawczyni spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, czemu wnioskodawczyni, nie podołała. Podstawy ustaleń faktycznych Sądu w zakresie zachowania A. K. po orzeczeniu wobec niego kary w sprawie (...) Sądu Rejonowego Szczecin — P. i Zachód w S. nie mogą stanowić w szczególności protokoły zeznań świadków złożone w, będącej w toku, sprawie IVK 587/13 Sądu Rejonowego Szczecin — P. i Zachód. Niezasadnie Sąd I instancji uznał za nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy ukończenie przez uczestnika, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności, programu readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności „Żółta Kartka dla Sprawcy Przemocy”. Podjęcie i ukończenie takiego programu przez uczestnika pozytywnie rzutuje na jego postawę, albowiem okoliczność ta dowodzi, iż uczestnik dąży do poprawy relacji z wnioskodawczynią, nie jest bezkrytyczny wobec swojego postępowania, które znalazło finał w orzeczonym wobec niego skazującym wyroku karnym. W przekonaniu uczestnika, sprzecznie z zasadami doświadczenia życiowego Sąd I instancji ocenił jego zeznania w zakresie, w którym wskazał on na motywy wystąpienia przez wnioskodawczynię z wnioskiem o zobowiązanie go do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania. Znajduje uzasadnienie w zasadach doświadczenia życiowego twierdzenie, iż w obliczu konfliktu pomiędzy byłym mężem a córką, wnioskodawczyni opowiedziała się po stronie córki i chcąc zażegnać sytuacji konfliktowych, w związku z wprowadzeniem się K. K. (2) do wspólnego mieszkania stron, zdecydowała się podjąć kroki zmierzające do zmuszenia A. K. do opuszczenia mieszkania. Z zeznaniami uczestnika w tym zakresie korespondowały zeznania świadka G. K., który — nie będąc skonfliktowanym z żadną ze stron, ani też — wbrew twierdzeniom Sądu — nie utrzymując bliskich relacji z uczestnikiem — złożył wiarygodne obiektywne zeznania, w których wskazał na konflikt pomiędzy córką stron a uczestnikiem jako przyczynę, dla której sprawa znalazła finał przed Sądem.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się niezasadna. Sąd Okręgowy podziela ustalenia oraz wywody Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne.

Nietrafny jest zarzut naruszenia przepisów art.233 par.1 k.p.c. i art.6 k.c. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem przepis art.233 par.1 k.p.c., określający obowiązujące zasady oceny dowodów, może zostać naruszony w wyniku nieuwzględnienia przez sąd przy ocenie poszczególnych dowodów zasad logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego, całokształtu zebranego materiału dowodowego, przeprowadzenia określonych dowodów niezgodnie z zasadami procedury cywilnej, na przykład niezgodnie z zasadą bezpośredniości. Postawienie zarzutu naruszenia tego przepisu wymaga zatem wskazania przez skarżącego konkretnych zasad lub przepisów, które naruszył sąd przy ocenie określonych dowodów (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 grudnia 2005 r., III CK 314/05, lex nr 172176, z dnia 13 października 2004 r., III CK 245/04, lex nr 174185). Przepis art.6 k.c. dotyczy ciężaru dowodzenia w znaczeniu materialnym (kto poniesie skutki nieudowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r., V CSK 129/05, LEX nr 200947). Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy wskazuje, że w pełni zasadnym oraz zgodnym z regułami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego jest ustalenie Sądu Rejonowego, iż uczestnik

stosował wobec I. K. przemoc, która to przemoc czyniła szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie. Ustalenie w tym zakresie Sąd Rejonowy poczynił nie tylko w oparciu o skazujący wyrok Sądu Rejonowego Szczecin P. i Zachód w S. z 27 września 2011r. w sprawie sygn.akt IV K 399/11 dotyczący znęcania się nad żoną I. K. w okresie od sierpnia 2010r. do 29 maja 2011r., lecz także na podstawie zeznań świadka kuratora B. S., dokumentów dotyczących przebiegu dozoru oraz zarządzenia wykonania orzeczonej w ww. wyroku kary pozbawienia wolności w związku z dalszym nadużywaniem alkoholu i wszczynaniem awantur przez uczestnika w miejscu zamieszkania, informację Komisariatu Policji S. P. i przesłuchanie wnioskodawczynie. Jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy dowody te przeczą wersji przedstawionej przez uczestnika, który podtrzymywał, że nie stosuje przemocy wobec wnioskodawczynie. Powołane przez Sąd Rejonowy dowody jednoznacznie potwierdzają istnienie przesłanek zobowiązania uczestnika do opuszczenia mieszkania i wbrew twierdzeniom uczestnika nie dotyczą jedynie okresu czasu wskazanego w ww. wyroku skazującym, lecz także okresu późniejszego.

Za niezasadny należy uznać także zarzut naruszenia przepisu art.233 par.1 k.p.c. polegający na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów tj. na uznaniu za niemającą znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczność, iż uczestnik, w okresie odbywania kary pozbawienia wolności, ukończył program readaptacji społecznej osób pozbawionych wolności w zakresie zapobiegania przemocy w rodzinie. Ukończenie przez uczestnika programu readaptacji społecznej jakkolwiek ocenić należy pozytywnie, jednakże zasadnie Sąd Rejonowy uznał, że pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia, bowiem dopiero rzeczywista zmiana zachowania uczestnika i powstrzymanie się od stosowania przemocy wobec byłej żony mogłoby mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia. Udział w programie readaptacji społecznej nie niweczy faktu stosowania przemocy wobec I. K., zwłaszcza naruszania jej dóbr osobistych, godności, nietykalności cielesnej, skutkujących negatywnym wpływem na rozwój małoletnich dzieci i uniemożliwiającym wspólne zamieszkiwanie.

W ocenie Sądu Okręgowego nie doszło do naruszenia przepisu art.233 par.1 k.p.c. polegającego na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, poprzez odmówienie wiarygodności twierdzeniom uczestnika, zgodnie z którymi motywem wystąpienia przez I. K. z wnioskiem o zobowiązanie uczestnika do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania był konflikt pomiędzy uczestnikiem a córką stron — K. K. (2), w tym - uznanie za nieobiektywne i nie mające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy zeznań G. K. w tym zakresie. Sąd Rejonowy w oparciu o wszechstronne rozważenie zebranego materiału dowodowego dokonał trafnej oceny zeznań świadka G. K., nie naruszając przy tym reguł logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Zwłaszcza zasadnie Sąd Rejonowy przyjął, iż zeznania tego świadka są nieobiektywne z uwagi na bliskie relacje z uczestnikiem, nieuczestniczenie w żadnych zdarzeniach z udziałem byłych małżonków, a także zaprzeczenie nadużywania alkoholu przez uczestnika w ostatnim okresie, co w zakresie ostatniej okoliczności pozostaje w sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. Przedstawiona przez uczestnika i potwierdzona przez świadka G. K. wersja w części dotyczącej konfliktu pomiędzy uczestnikiem a córką uczestnika K. K. (2) jako motywu wystąpienia przez I. K. z wnioskiem o zobowiązanie uczestnika do opuszczenia mieszkania pozostaje w sprzeczności z zebrany w sprawie materiałem dowodowym potwierdzającym, że od wielu lat uczestnik stosował przemoc wobec I. K.. Ponadto istnienie konfliktu nie zostało wyraźnie potwierdzone innymi, niż zeznania świadka G. K. i przesłuchanie uczestnika, dowodami, zwłaszcza, że G. K. o konflikcie tym wie jedynie z relacji uczestnika. Wersji uczestnika przeczą zasady doświadczenia życiowego, zwłaszcza w zakresie wskazywania przez uczestnika ciąży córki jako przyczyny, z powodu której uczestnik ma opuścić mieszkanie. Mianowicie cięża córki uczestnika miał miejsce w 2014r., gdy tymczasem naganne zachowania uczestnika miały miejsce, jak wynika z zebranych w sprawie dowodów, na wiele lat przez 2014r.

Nietrafny jest także zarzut naruszenia art.235 k.p.c. polegający na ustaleniu faktów, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w oparciu o dowody przeprowadzone w innym postępowaniu, tj. zeznania świadków złożone w toczącym się postępowaniu karnym przeciwko A. K.. Uchybienie Sądu Rejonowego w tym zakresie choć miało miejsce, pozostało jednak bez wpływu na trafność rozstrzygnięcia. Dokonanie przez sąd cywilny ustaleń wyłącznie na podstawie zeznań świadków zawartych w aktach dochodzenie pozostaje w jaskrawej sprzeczności z zasadą bezpośredniości i dlatego jest niedopuszczalne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1973 r., II CR 75/73, LEX nr 7237). Uczestnik w tym zakresie ma rację jedynie częściowo, bowiem Sąd Rejonowy przy rozstrzyganiu nie opierał się jedynie na

zeznaniach świadków złożonych w toczącym się postępowaniu karnym, lecz jak wyżej wskazano, na szeregu innych dowodów. Tylko w sytuacji, gdyby Sąd rozstrzygając sprawę oparł się głównie na zeznaniach świadków przesłuchanych w toku innego postępowania, zasadne byłoby uznanie zarzutu naruszenia przepisu art.235 k.p.c., co jednak w sprawie nie zachodzi, dlatego zarzut uczestnika jest niezasadny.

Mając powyższe rozważania na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art.385 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie w punkcie 2 wyroku oparto na przepisie art.98 par.1 i 3 k.p.c. w zw. z par. 13 ust.1 pkt.1 i par.10 pkt.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j.Dz. U. z 2013 r., poz. 461). Sąd Okręgowy przyznał pozwanej kwotę 120 zł tytułem zastępstwa procesowego i kwotę 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, zmieniając zaskarżony wyrok w tym zakresie na podstawie art.386 par.1 k.p.c.